

Nieuwe studierichting stelt vmbo-leerling centraal

Stoas komt tegemoet aan vraag vmbo

Komend schooljaar start Stoas Hogeschool bij voldoende belangstelling de opleiding Groen Zorg en Onderwijs. Deze opleidingsvariant kenmerkt zich door meer aandacht voor vmbo-

en zorgleerlingen in het groene onderwijs. Daarnaast beperkt deze studie zich niet tot één vakgebied maar wordt een landbouwbreed programma opgezet waarin alle aspecten van de groene sector door een thematische benadering aan bod komen. Stoas hoopt hiermee vooral studenten buiten het groene mbo te werven.

”E en eitje was ik zeker niet”. Zo typeert de 26-jarige Martijn Alleman uit Enschede zijn gedrag als vmbo-leerling. Na zijn studie op het vmbo en mbo stroomde hij door naar de Stoas -lerarenopleiding in 's Herthogenbosch. Bij stages plukte hij de vruchten van zijn loopbaan als rebelse leerling. Eenmaal voor de klas toonde hij het talent ongewenst gedrag onmiddellijk te herkennen en maatregelen te nemen. Toch ging zijn gave voor het onderwijs verloren. Alleman strandde bij zijn studie Tuin & Landschap op de exacte vakken en Economie. “Jammer, maar dat paste niet bij me”, verzucht hij. Inmiddels rondt hij zijn studie Sociaal Pedagogische Hulpverlening af en denkt aan een baan in het jeugdwerk.

Nieuwe doelgroep

Achteraf denkt hij dat de landbouwbrede aanpak bij de nieuwe Stoas-studievariant Groen Zorg en Onderwijs zijn kansen op een succesvolle docentenstudie wellicht hadden vergroot. Stoas Hogeschool-directeur Madelon de Beus ontkent dit. De gewijzigde aanpak in deze studievariant doet geen afbreuk aan het bij het hbo passende werk- en denkniveau, Stoas doet geen concessies aan het peil van de avo-vakken. De Beus noemt de verschillen. Bij de bestaande opleiding richten studenten zich op één specifiek vakgebied. De afgestudeerden van Groen Zorg en Onderwijs beschouwt zij als generalisten. Niet één maar meerdere vakgebieden komen in de opleiding aan de orde. Thematisch onderwijs geeft studenten de kans zich op meerdere vakgebieden te richten. Zo geeft het thema vormgeving de mogelijkheid aandacht te besteden aan Tuin & Landschap en Bloemsierkunst. Groen Zorg en Onderwijs kenmerkt zich tevens door meer aandacht voor zorgleerlingen in het vmbo, het praktijkonderwijs en in toenemende mate het mbo dan de bestaande opleidingen. Nu kiezen studenten in het laat-

◀ **Madelon de Beus: “We richten ons vooral op studenten buiten het groene onderwijs”**

ste leerjaar voor een specialisatie in het vmbo, mbo of bedrijfsleven. Bij Groen Zorg en Onderwijs komt de zorgleerling vanaf het eerste leerjaar nadrukkelijk in beeld. De Beus benadrukt dat de opleiding zich beperkt tot het herkennen en omgaan van zorgleerlingen, een rol als hulpverlener komt niet ter sprake. "Docenten die zich geen raad weten met een onhandelbare leerling verwijderen deze vaak uit wanhoop uit de les. Met meer kennis over de achtergrondsituatie van de leerling beperken we dergelijke situaties", verduidelijkt De Beus. Het gaat naast kennis over de leeftijdsgroep om kennis van bijvoorbeeld dyslexie en ADHD en de pedagogische en didactische omgang daarmee. Bij de omgang met zorgleerlingen vertoont de opleiding sterke overeenkomsten met de vmbo-specialisatie in het laatste leerjaar van de bestaande opleiding. De Beus: "Met Groen Zorg en Onderwijs gaan we echter vanaf het eerste leerjaar dieper op de problematiek in."

"De afgestudeerden van Groen Zorg en Onderwijs zijn generalisten. Niet één maar meerdere vakgebieden komen in de opleiding aan de orde."

Van de huidige opleiding kiest de helft van de afgestudeerden voor een loopbaan in het onderwijs. De Beus verwacht dat dit gedeelte bij Groen Zorg en Onderwijs een stuk hoger ligt. Deze opleiding richt zich hoofdzakelijk op studenten die kiezen voor een onderwijsloopbaan. Uitstroom naar het bedrijfsleven blijft mogelijk, maar ligt niet voor de hand. Nu nog komen studenten hoofdzakelijk uit de groene mbo-opleidingen. De Beus acht Groen Zorg en Onderwijs echter bij uitstek geschikt voor studenten met andere vooropleidingen. Stoas denkt daarbij aan havo's, roc's en eventueel pabo's. De Beus denkt dat vooral de brede opleiding deze doelgroep aanspreekt: "Leerlingen uit het groene mbo vinden het leuk zich in hun vakgebied te verdiepen, wij den-

ken dat studenten met algemene opleidingen zich juist voor het groen als geheel interesseren." Dat Stoas zich hiermee ontpopt als een instituut dat nieuwe opleidingen start om de tanende belangstelling voor de bestaande opleidingen te compenseren weerspreken volgens haar de cijfers, het studentenaantal steeg de laatste jaren van 400 tot 720.

Vmbo's positief

Jan Talma, directeur van de vmbo-locatie Buitenpost van AOC Friesland vindt het een goede ontwikkeling dat Stoas Hogeschool een studievariant aanbiedt die nieuwe docenten breed opleidt. Dit past volgens hem bij de leerlingenpopulatie in het groene onderwijs. In zijn regio met een agrarisch stempel komt nu nog maar zes procent van de leerlingen van een akkerbouw- of veehouderijbedrijf. Veel ouders kiezen voor een groene opleiding om de zorg en begeleiding.

Talma gelooft dat leerlingen die voldoende passende aandacht krijgen, deze zorg met betere leerprestaties honoreren: "Kinderen in deze leeftijdscategorie werken met name hard voor een vak als er een goede relatie met de begeleidende docent bestaat. Een leerling die goed in zijn vel steekt, functioneert beter. Met de juiste pedagogische en didactische benadering komen vervolgens de vaktechnische aspecten beter tot hun recht." Wel waarschuwt hij voor vervlakking. Hij hoopt dat de thematische aanpak de praktische vakken niet tot wereldoriëntatie devalueert. Kees van Egmond, directeur van de Amsterdamse locatie Sloten van het Wellantcollege denkt dat de opleiding Groen Zorg en Onderwijs het aantal uitvallers onder nieuwe docenten

beperkt. Hij beaamt dat er weinig behoefte bestaat aan specialisten. Volgens hem verdienen zorgleerlingen extra aandacht in de docentenopleidingen: "Vroeger schrok je je als nieuwe docent wezenloos. Dankzij veel stages komt dit aspect al beter naar voren, maar bij veel lerarenopleidingen krijgt de omgang met zorgleerlingen onvoldoende aandacht. De laatste jaren constateer ik vooral bij Stoas verbeteringen."

Cor de Vries, directeur van de vmbo-afdeling van het Clusius College in Grootebroek beaamt dat meer aandacht voor de zorgleerling de kans op uitval van docenten in de eerste jaren van hun loopbaan verkleint: "Dit vind ik echter geen garantie, maar het levert in ieder geval een bijdrage. Net als een timmerman, leert ook een docent ondanks allerlei stages het vak nog steeds in de praktijk. Daarnaast knappen docenten niet alleen door ordeproblemen af maar ook omdat er te veel tegelijkertijd op hen afkomt."

Erwin Schuttenbeld, docent Bloem aan de vmbo-afdeling van AOC Oost, juicht toe dat de nieuwe opleiding meer aandacht schenkt aan zorgleerlingen: "Studenten die tijdens stages niet in aanraking kwamen met IWOO-klassen weten niet van hen overkomt." Hij betreurt echter dat Groen Zorg en Onderwijs vakspecialisaties loslaat. Hij vindt dat een succesvolle les bestaat uit de combinatie van vakkennis en inzicht in het gedrag van de leerlingen. "Liever één vak goed dan zes vakken half", meent Schuttenbeld. Door over te schakelen op een thematische aanpak neemt Stoas volgens hem een risico. De door extra aandacht aan zorg behaalde meerwaarde gaat misschien verloren door een docent die zijn vakgebied onvoldoende beheerst. "Dan zijn we met veel extra inspanning even ver", aldus Schuttenbeld. ☞

Gerrit Strijbis